

عربی دهم انسانی

الْدَّرْسُ الثَّامِنُ

أَنْتَ الَّذِي فِي السَّمَاءِ عَظَمْتُكَ، وَفِي الْأَرْضِ
قُدْرَتُكَ، وَفِي الْبِحَارِ عَجَائِبُكَ. أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ عَلِيُّ عَلَيْهِ السَّلَامُ
تو کسی هستی که بزرگیات در آسمان و توانمندیات در زمین و
شگفتی هایت در دریاهاست.

تهیه و تدوین

مهندس حسین خلیلی

عَرَفَ : معرفی کرد	تَجَمَّعَ : جمع شد	أَدَّى : ایفا کرد، منجر شد
عَزَمَ : تصمیم گرفت	جَمَاعِيَّ : گروهی	أَرْشَدَ : راهنمایی کرد
عَنَى : آواز خواند	حَادَّ : تیز	أَرْضَعَ : شیر داد
قَفَزَ : پرید، جهید	دَوَّرَ : نقش	أَعْلَى : بالا، بالاتر
لَبَوَّنةَ : پستاندار	ذَاكِرَةَ : حافظه	أُنُوفَ : بینی‌ها «مفرد: أَنْف»
كَذَلِكَ : همین‌طور	سَمَكُ الْقِرْشِ : کوسه ماهی	أَوْصَلَ : رسانید
مُنْقَذَ : نجات‌دهنده	صَفَرَ : سوت زد	بِحَارِ : دریاها «مفرد: بَحْر»
مَوْسُوعَةَ : دانشنامه	ضِعْفَ : برابر در مقدار	بَكَى : گریه کرد
	«ضِعْفَيْنِ: دو برابر»	بَلَغَ : رسید
	طُيُورَ : پرندهگان «مفرد: طَيْر»	بَلَى : آری

x ✓

عَيْنِ الصَّحِيحِ وَ الْخَطَا حَسَبَ نَصِّ الدَّرْسِ.

- ۱- أَلْدُفَيْنُ مِنَ الْحَيَوَانَاتِ اللَّبُونَةِ الَّتِي تُرَضِعُ صِغَارَهَا. ✓
- ۲- يُؤَدِّي سَمَكُ الْقِرْشِ دَوْرًا مُهِمًّا فِي الْحَرْبِ وَ السَّلْمِ. ✗
- ۳- سَمِعُ الْإِنْسَانِ يَفُوقُ سَمْعَ الدُّفَيْنِ عَشْرَ مَرَّاتٍ. ✗
- ۴- سَمَكُ الْقِرْشِ صَدِيقُ الْإِنْسَانِ فِي الْبِحَارِ. ✗
- ۵- سَمَكُ الْقِرْشِ عَدُوُّ الدَّلَّافِينَ. ✓
- ۶- لِلدَّلَّافِينَ أَنْوْفٌ حَادَّةٌ. ✓

اخْتَبِرْ نَفْسَكَ: أَعْرِبِ الْكَلِمَاتِ الْمَلُونَةَ.

۱- اَلْعِلْمُ خَيْرٌ مِّنَ اَلْمَالِ. اَلْعِلْمُ ^{مبتدا} يَحْرُسُكَ وَاَنْتَ تَحْرُسُ اَلْمَالَ. ^{مفعول} اَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ عَلِيُّ عَلَيْهِ السَّلَامُ

دانش بهتر از مال و ثروت است. دانش تو را حفاظت میکند و تو از ثروت محافظت میکنی

۲- شَرَفٌ اَلْمَرْءُ بِالْعِلْمِ وَاَلْاَدَبِ لَا بِالْاَصْلِ وَاَلنَّسَبِ. اَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ عَلِيُّ عَلَيْهِ السَّلَامُ

بزرگی انسان به دانش و ادب است، نه به اصل و نسب

اسم ظاهر بعد از حروف جرّ، مجرور است. علامت جرّ (ـِ، ـٍ، ـِ) در مفرد، مین در جمع مذکر و مین در مثنی) است؛ مانند اَلْكَاتِبِ، كَاتِبٍ، اَلْكَاتِبِينَ، اَلْكَاتِبِينَ

ضَعْ فِي الْفَرَاغِ كَلِمَةً مُنَاسِبَةً.

۱- اَلْعَرَبِيَّةُ مِنَ اللُّغَاتِ الرَّسْمِيَّةِ فِي ..... اَلْاُمَّمِ الْمُتَّحِدَةِ. مُنْظَمَةٌ مُنْظَمَةٌ

۲- اَحَبُّ عِبَادِ اللّٰهِ اِلَى ..... اَنْفَعُهُمْ لِعِبَادِهِ. اللّٰهِ اللّٰهُ

۳- اِنِّي رَاَيْتُ دَهْرًا مِنْ ..... كِ الْقِيَامَةِ. هَجْرٍ هَجْرٍ

۴- اَلْعَالَمُ بِلَا عَمَلٍ كَ ..... بِلَا ثَمَرٍ. الشَّجَرِ الشَّجَرِ

۵- سَعِيدٌ قَسَمَ الْمَرْعَةَ اِلَى ..... نِصْفَانِ نِصْفَيْنِ

۶- خُمْسُ سُكَّانِ الْعَالَمِ مِنْ ..... الْمُسْلِمُونَ الْمُسْلِمِينَ

تماس با مهندس خلیلی

+989109301019

نونُ الوقايةِ

در متن درس با دو فعل «يُحْيِرُنِي» و «أَخَذَنِي» رو به رو شدید.

يُحْيِرُ + ن + ي: مرا حیران می کند

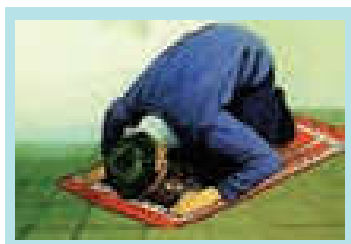
أَخَذَ + ن + ي: مرا بُرد، مرا گرفت

وقتی که فعلی به ضمیر متکلم و حده «ي» وصل شود، نون وقایه بین فعل و ضمیر واقع می شود؛ مثال:

يَعْرِفُنِي: مرا می شناسد. اِرْفَعُنِي: مرا بالا ببر.

هنگامی که دو حرف جرّ «مِنْ» و «عَنْ» نیز به ضمیر «ي» وصل شوند، نون وقایه میانشان می آید؛ مثال:

مِنْ + ي = مِّنِّي / عَنْ + ي = عَنِّي

اخْتَبِرْ نَفْسَكَ: تَرَجِمْ هَذِهِ الْجُمْلَ.

۱- ﴿رَبِّ اجْعَلْنِي مُقِيمَ الصَّلَاةِ﴾ إبراهيم: ٤٠

پروردگارا مرا اداکننده ی نماز قرار بده

۲- إِنَّ اللَّهَ أَمَرَنِي بِمُدَارَاةِ النَّاسِ كَمَا أَمَرَنِي بِإِقَامَةِ الْفَرَائِضِ. رَسُولُ اللَّهِ ﷺ

همانا خداوند مرا به مدارا کردن با مردم امر کرده است همانطور که به اجرای

واجبات امر کرده

۳- اَللّٰهُمَّ اجْعَلْنِي شَكُورًا وَّاجْعَلْنِي صَبُورًا وَّاجْعَلْنِي فِي عَيْنِي صَغِيرًا وَّ فِي اَعْيُنِ

النَّاسِ كَبِيرًا. رَسُولُ اللَّهِ ﷺ

خدایا مرا شکرگزار و صبور و در چشم خودم کوچک و در چشم مردم بزرگ قرار بده

التَّمْرِينُ الْأَوَّلُ: عَيِّنِ الْجُمْلَةَ الصَّحِيحَةَ وَغَيْرَ الصَّحِيحَةَ حَسَبَ الْحَقِيقَةِ وَالْوَاقِعِ. ✓ ✕

- ١- عِنْدَمَا يَنْقَطِعُ تَيَّارُ الْكَهْرَبَاءِ فِي اللَّيْلِ، يَغْرَقُ كُلُّ مَكَانٍ فِي الظَّلَامِ. ✓
- ٢- الطَّاووسُ مِنَ الطُّيُورِ الْمَائِيَّةِ تَعِيشُ فَوْقَ جِبَالٍ ثَلْجِيَّةٍ. ✕
- ٣- الْمَوْسُوعَةُ مُعْجَمٌ صَغِيرٌ جِدًّا يَجْمَعُ قَلِيلًا مِنَ الْعُلُومِ. ✓
- ٤- الْأَنْفُ عَضْوُ التَّنَفُّسِ وَالشَّمُّ! ✓
- ٥- الْخُفَّاشُ طَائِرٌ مِنَ اللَّبُونَاتِ. ✓

التَّمْرِينُ الثَّانِي: عَيِّنِ الْكَلِمَاتِ الْمُتْرَادِفَةَ وَالْمُتَضَادَّةَ.

بَعَثَ	صِغَار	شَاطِئُ	أَرْسَلَ	بَكَى	كِبَار	أَقَلَّ	ضَوْء	بَعَدَ	سَاحِل
ضَحِكَ	ظَلَام	أَكْثَر	بَغْتَةٌ	قَرَبَ	دَفَعَ	فَجَاءَ	كَتَمَ	إِسْتَلَمَ	سَتَرَ

شَاطِئُ = سَاحِل

بَغْتَةٌ = فَجَاءَ

أَقَلَّ ≠ أَكْثَر

بَعَدَ ≠ قَرَبَ

بَكَى ≠ ضَحِكَ

بَعَثَ = أَرْسَلَ

كَتَمَ = سَتَرَ

صِغَار ≠ كِبَار

ضَوْء ≠ ظَلَام

دَفَعَ ≠ إِسْتَلَمَ

التَّمْرِينُ الثَّلَاثُ: تَرْجَمِ الْآيَاتِ وَالْحَدِيثَيْنِ، ثُمَّ ضَعْ خَطًّا تَحْتَ الْجَارِّ وَالْمَجْرُورِ، وَادْكُرْ عَلَامَةَ الْجَرِّ.

۱- ﴿وَأَدْخَلْنَاهُمْ فِي رَحْمَتِنَا إِنَّهُمْ مِنَ الصَّالِحِينَ﴾ ^ی الْأَنْبِيَاءُ : ۸۶

و آنها را به رحمتمان داخل کردیم، همانا آنان از نیکوکارانند

۲- ﴿وَأَدْخَلْنِي بِرَحْمَتِكَ فِي عِبَادِكَ الصَّالِحِينَ﴾ ^{کسره} التَّنْمَلُ : ۱۹

مرا با رحمتت در شمار بندگان درست کارت داخل کن

۳- ﴿وَأَنْصُرْنَا عَلَى الْقَوْمِ الْكَافِرِينَ﴾ ^{کسره} آلِ عِمْرَانَ : ۱۴۷

ما را در برابر کافران یاری کن

۴- أَدَبُ الْمَرْءِ خَيْرٌ مِنْ ذَهَبِهِ. ^{کسره} رَسُولُ اللَّهِ ﷺ

ادب مرد بهتر از طلائی اوست

۱- عِبَادِكَ الصَّالِحِينَ: بندگان درستکارت

تماس با مهندس خلیلی

+989109301019

التَّمْرِينُ الرَّابِعُ: تَرَجِّمْ كَلِمَاتِ الْجَدْوَلِ الْمُتَقَاطِعِ، ثُمَّ اكْتُبْ رَمَزَهُ. (كَلِمَتَانِ زَائِدَتَانِ)

يَبْلُغَنَّ / صِغَارُ / ذَاكِرَةٌ / عَفَا / بَكَى / مُنْقِذٌ / مَرَقٌ / أَوْصَلَ / صَفَرُوا / غَنَيْتُمْ / سَمِعَ / طُيُورٌ / حَادَّةٌ / دَوَّرَ /
لَبُونَةٌ / كَذَلِكُ / جَمَارِكُ / زُبُوتٌ / سَمِينَا / ظَاهِرَةٌ / أَمَطَرَ / حَمِيمٌ / ثُلُوجٌ / سِوَارٌ / رَائِعٌ

رمز ↓

ص	ع	ا	ر	کوچک‌ها	(۱)
ک	ذ	ل	ک	این‌طور	(۲)
ح	ا	د	ه	تیز	(۳)
ظ	ا	ه	ر	پدیده	(۴)
ص	ف	ر	و	سوت زدند	(۵)
	ز	ی	و	روغن‌ها	(۶)
	د	و	ر	نقش	(۷)
	س	م	ع	شنوایی	(۸)
	ر	ا	ئ	جالب	(۹)
	م	ن	ق	نجات‌دهنده	(۱۰)
س	م	ی	ن	نامیدیم	(۱۱)
	س	و	ا	دست‌بند	(۱۲)
	ح	م	ی	گرم و صمیمی	(۱۳)
	ث	ل	و	برف‌ها	(۱۴)
ذ	ا	ک	ر	حافظه	(۱۵)
ل	ب	و	ن	پستاندار	(۱۶)
	ط	ی	و	پرنده‌گان	(۱۷)
	أ	و	ص	رسانید	(۱۸)
	أ	م	ط	باران بارید	(۱۹)
	ع	ف	ا	بخشید	(۲۰)
ی	ب	ل	غ	می‌رسند	(۲۱)
ع	ن	ی	ت	آواز خواندید	(۲۲)
	ب	ک	ی	گریه کرد	(۲۳)

قَالَ أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ عَلِيُّ عَلَيْهِ السَّلَامُ:

الدهر يومان يوم لك ويوم عليك

تماس با مهندس خلیلی

+989109301019

الْتَّمَرِينُ الْخَامِسُ: تَرْجِمِ الْأَحَادِيثَ ثُمَّ أَعْرِبِ الْكَلِمَاتِ الْمَلُونَةَ.

۱- **مبتدا** **ذِكْرُ اللَّهِ شِفَاءٌ** **خبر** الْقُلُوبِ. رَسُولُ اللَّهِ ﷺ يَادِ خَدَاوِنْدِ دَرْمَانِ قَلْبِهَاسْت

۲- **مبتدا** **آفَةُ الْعِلْمِ النِّسْيَانُ** **خبر** مَصَافٍ إِلَيْهِ ﷺ. آفَتِ دَانَشِ، فَرَامُوشِي اسْت

۳- **مبتدا** **الْجَلِيسُ الصَّالِحُ خَيْرٌ مِنَ الْوَحْدَةِ** **و مجرور** هَمَنْشِينِ ﷺ نِيكُوكَارِ بَهْتَرِازِ تَنْهَائِي اسْت

۴- **خبر** **الْوَحْدَةُ خَيْرٌ مِنَ جَلِيسِ السَّوِّءِ** رَسُولُ اللَّهِ ﷺ تَنْهَائِي بَهْتَرِازِ هَمِ نَشِينِ بَدِ اسْت **مضاف اليه**

۵- **مجرور** **لِسَانُ الْمُقْصِرِ قَصِيرٌ** **و مجرور** أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ عَلِيِّ عَائِلِي **مضاف اليه** زَبَانِ فَرْدِ مَقْصَرِ كُوتَاهِ اسْت

و مجرور

الْتَّمَرِينُ السَّادِسُ: تَرْجِمِ الْآيَةَ وَ الْأَحَادِيثَ، ثُمَّ أَعْرِبِ الْكَلِمَاتِ الْمَلُونَةَ.

۱- ﴿ وَيَقُولُ الْكَافِرُ يَا لَيْتَنِي كُنْتُ تُرَابًا ﴾ النَّبَأُ: ٤٠ **فاعل**

مبتدا **كافر - باخود - میگوید کاش که من خاک بودم**

۲- **مبتدا** **مُجَالَسَةُ الْعُلَمَاءِ عِبَادَةٌ** **خبر** رَسُولُ اللَّهِ ﷺ

مبتدا **همنشینی با دانشمندان، عبادت است**

۳- **مبتدا** **حُسْنُ السُّؤَالِ نِصْفُ الْعِلْمِ** **خبر** رَسُولُ اللَّهِ ﷺ

مبتدا **خوبی سوال، نیمی از دانش است** **مجرور به حرف جر**

۴- **مبتدا** **الْعَالِمُ بِلا عَمَلٍ كَالشَّجَرِ بِلا ثَمَرٍ** رَسُولُ اللَّهِ ﷺ

مبتدا **عالم بدون عمل مانند درخت بی میوه است** **فاعل** **فاعل** **مجرور به حرف جر** **مجرور به حرف جر** **إِذَا مَاتَ الْإِنْسَانُ انْقَطَعَ عَمَلُهُ إِلَّا مِنْ ثَلَاثٍ:**

صَدَقَةٌ جَارِيَةٌ، أَوْ عِلْمٌ يُنْتَفَعُ بِهِ، أَوْ وَلَدٌ صَالِحٌ يَدْعُو لَهُ. رَسُولُ اللَّهِ ﷺ

هنگامی که انسان میمیرد همه اعمال او قطع میشوند مگر سه عمل

صدقه ای که در جریان است، دانشی که از آن سود میبرند و فرزند صالحی که

برای او دعا کند

تماس با مهندس خلیلی ۹۶

+989109301019

